

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézíróvásárhely, 1902. szeptember 18

Csütörtök.

XXI. évfolyam. 74. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes száma ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények: Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomtatásjába küldendőek.

Hirdetmények díja:

4 ha. az első sorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyitólátás sora 30 fillér.
A hirdetések díja előre fizetendő.

A magyar nemzet ünnepe.

— Kossuth Lajos születésének 100-ik éves fordulójára. —

Egy század viharzott le azóta, hogy Monokon az egyszerű kis házikóban először látta meg a fénylő népvilágot a nagy Kossuth Lajos, hazánk egyik újjáteremtője, a népszabadság hirdetője. 1802. szeptember 19-én írtak akkor. Ma száz év után osztálypárt-, és rangkülömbőség nélkül az egész magyar nemzet nagy ünnepséggel készül megünnepelni nagy fiának születése 100-ik évfordulóját. Százados alkotmányunk 1848-ban lényeges átalakuláson, átváltozáson ment keresztül. Kossuth volt az, ki először mert szólani az újjáteremtés, az újjáalakítás, a nemzet boldogulásának, előrehaladásának alapjait megvető és lerakó sarkigazságok örök törvénybe iktatásáért. Azt akarta, hogy e hazában mindannyian egyenlők, egyenjogúak legyünk. Ne legyenek kiváltságos osztályok — legyen mindenki egyenlően alávetve a törvényeknek; legyen törvény előtti egyenlőség. Legyen szabad a szó, a gondolat, hogy kiki szabadon fejthesse ki, szabadon mondhassa meg azt, a mit érez s mi által első sorban önmagának, a társadalomnak s végelemzésben magának a hazának javára, boldogítására mun-

kálhat. A népek, nemzetek újjáalkotói közül keveseknek jut olyan szerep, mint a minő Kossuthnak jutott. Az isteni gondviselés által meg volt áldva mindazon kellékekkel, melyekkel csak ember megáldva lehet.

Magas, fenkölt, nemesen gondolkozó ész, szép, deli természet, elragadó külső, kellem és báj szóban, tettben, cselekedetben, férfiaság, igaz jellem, erős, törhetetlen akarat, igazságosság, méltányosság, mély emberismerő képesség, határtalan nagy és igaz szeretet, hűség ezek egyéniségének legfőbb jellemvonásai, ezek az isteni Gondviseléstől nyújtott adományok, melyekkel a tökély legmagasabb fokára emelt s melyekkel s melyeknek segítségével mindazokat az eszméket, melyek által édes hazájának boldogítását, fölvirágoztatását, nagygyá és hatalmassá tételét vélte elérni, megvalósulásra juttatott.

A történelemnek feladata az eseményekből, a történetekből a következtetést levonni, a valót megállapítani, mert „historia est magistra vitae.”

Elővülhetetlenek a nagy Kossuthnak érdemei. Hogy mit és mennyit tett ő a nemzetért, az ő magyar népéért s hogy sorsát mennyire szíven viselte sok évi viszontagságos száműzetési éveiben is s hogy mennyire szerette ő az ő édes hazá-

ját, nemzetét, mi sem bizonyítja jobban, hogy folyton, dicsőségteljes élete végéig, szerető szíve utolsó dobbanásáig, az ő javán, boldogulásán munkált, fáradozott. Nemzete a legnagyobb szeretettel, azzal az igaz, mély szeretettel szerette, azzal a tisztelettel vette körül, melyben nagyon keveseknek volt s talán lesz része. Az ő élete teljesen összeforrt, egygyéolvaadt a nemzet életével, annak történetével. Hogy mint tiszteli a magyar nemzet az ő hallhatatlan érdemű nagy fiát, két szóval lehet megmondani s e két szó: Kossuth apánk.

A történelem lapjain még egy ilyen névre, kérdem, hol lehet találni? Sehol, Kossuth csak egy volt s hála az égnek, hogy vele is minket, magyarokat áldott, ajándékozott meg. Áldassék érette a magyarok Istene.

Ma, midőn születésének 100-ik évfordulóját ünnepeljük, gordoljunk rá a törhetetlen jellemű, dicső nagyunkra úgy és akként mint minden igaz, jó magyarhoz illik. Vessük szívünk s lelkünkbe hallhatatlan tetteit, cselekedeteit s fogadjuk meg, hogy hozzá hasonlóan, úgy fogjuk szeretni hazánkat, úgy fogjuk szeretni egymást, mint a hogy ő szerette — a hogy ő tanította.

Sz. J.

TÁRCZA.

Tudományos apróságok.

(Ártalmas-e a sok állás? — Mi a lép szerepe a szervezetben? A gyermekek iszakkusságáról.)

Ártalmas-e a sok állás?

Németországban az utóbbi időben sokszor volt szó arról, hogy az üzletekben alkalmazott elárúsítóknaik ülőhelyekről gondoskodjanak. Az eredmény nem is maradt el, mert e hó elsejétől kezdve minden üzlettulajdonos köteles arról gondoskodni, hogy alkalmazottaik számára ülőhelyek legyenek, amelyek akkor, mikor vevők nincsenek, megpihenhessenek. Ezt a dolgot igen alaposan megvitatták s egyes betegségek megelőzéséért utána néztek annak, hogy vajon az állva teljesített szolgálat árt-e az egészségre. Összesen 252 orvoshoz intéztek kérdést. Az első kérdésre, hogy a hosszas állás az emberi szervezetre idéz-e elő káros zavarokat, tagadó volt. Hozzá tették azonban, hogy a hosszas állás, egyedül nem idéz elő egészségi zavarokat, de a már megzavart egészségi állapotra nézve mindenesetre károsan hat. A további kérdés az volt, hogy a hosszas állással járó megerőltetés okoz-e a munkaközpontoknál altesti bántalmakat? E kérdésre az elvetélési esetekre való hivatkozásnál 79 orvos föltétlenül és 51 föltételesen igennel, míg 81 nemmel válaszolt; 96 orvos lehetségesnek állította, hogy a

hosszas állás méhbántalmakat okoz, míg 51 föltétlenül igennel és 61 nemmel válaszolt a kérdésre. Ami a különösen megkérdőzött női orvosokat illeti, ezek csaknem kivétel nélkül igennel válaszoltak. Ezenkívül azonban az orvosok rámutattak, hogy a hosszas állás mindenesetre károsan hat a más okból előállott altesti bántalmakra. Arra a kérdésre, hogy érdaganatok és lábszárfekélyek lehetnek-e a hosszas állásnak következményei, 181 orvos föltétlenül, 40 orvos föltételesen, míg 12 nemmel válaszolt. Hasonlóképpen tulnyomó volt az igenlő válasz arra a kérdésre, hogy a hosszas állással járó megerőltetés idézhet-e elő lábszár- és lábgyöngeséget, amennyiben a kérdésre 198 orvos föltétlenül és 27 föltételesen igennel, míg tagadólag csak 12 orvos válaszolt. E két kérdésre adott válasznál a chirurgesok még arra is rámutattak, hogy különösen a fiatalabb egyéneknek a gyuladós lábbajok is hosszas állásnak a következményei, mely bajok heteken keresztül ágybanmaradásra kényszerítenek, holott megfelelő ülőhelyek használata esetén ennek a bajnak eleje volna vehető. Végre az utolsó kérdés az volt, hogy a hosszas állás a vérkeringésre és az anyagcsere-re nem hat-e zavarólag s nem okoz-e szervezeti gyöngüléseket (vérszegénységet, stb.)? A legtöbb orvos konstataulta is a tényt, amennyiben 163 föltétlenül és 45 föltételesen igenlő választ szemben csak 30 tagadó válasz állott szemben. Igaz, hogy az orvosok egy része a következményeknél más faktorokra, nevezetesen a ritka szellőztetésre, az üzleti helyiségek túlmeleg, túlhideg levegőjére is hivatkozott, de hozzátették, hogy különösen a fiatal, a fejlődés stádiumában levő lányoknál a hosszas

állással járó megerőltetésnek is káros befolyása van ez irányban.

Mi a lép szerepe a szervezetben.

A lép működéséről szervezetünkben nagyon kevés bizonyosat tudunk. Tudjuk, s ezt még Galenus is említi, hogy az ember, valamint más állat lépe a szervezet működésének észrevehető zavarai nélkül kiirtható. Az életbuvárok felteszik, hogy a lép a fehér vörsejtek képződésének székelye, hogy szerepe van a vörös vörsejtek képződésében és közreműködik a vérnek már elhasznált és megváltozott színes alakelemei elpusztításában. Ez utóbbi feltevést az a tény támogatja, hogy a lép belében (pulpa) vörös vörsejtek romjaira és kémiai alkotó elemeire, nevezetesen haemoglobinnak adatak az észlelők. Némelyek a máj epeelválasztására való hatását is említik. De valamennyi feltevés egymásnak ellentmondó s egyiket sem támogatja nagyobb számu kísérleti alapon nyugvó bizonyíték, vagy szigorú megfigyelés. Legutóbb Jawein végzett érdekes vizsgálatokat ama viszonyt illetőleg, mely a lép sulya és a vörös vörsejtek elpusztulása, illetőleg megfogása között a szervezetben van. Kísérleteivel kapcsolatban Jawein számos, a szakirodalomból vett esetet említ, melyekben a lép megnagyobbodását észlelték a vörös vörsejtek elpusztulásával összeköttetésben. A lép sulya a fertőző betegség-k egész sorozatában, így a váltólázban (malaria), a hasi hagymázban, a septicæmiában (ervérőség) és a lépfenében megnagyobbodik; ámdé ugyanezen betegségekben a vörsejtek számát

Társadalmunk páriái.

— Irta: Szánthó Vitus. —

Nem lesz talán lényegtelen társadalmunk a szerencsétlencével is egy kevéssé foglalkozni. Mert bizony, bizony — sajnos — sokan vannak, ők. Nem is lehetne egy könnyen elősorolni, ha csak nem látnók szerencsétlen helyzetüket, melyet úgy a társadalmi, mint a jogi életben elfoglalni kénytelenek.

Es ezek közül a sokak közül részvétünknek, érdeklődésünknek azon szerencsétlencék iránt kellene létre kelnie, akiket törvényhozási, jogszolgáltatási, igazgatási, pedagógiai, az ebből eredő ferde társadalmi felfogás segítségével azokká.

Politikusok, jogtudósok, szépirodalmi írók vég nélküli sokat írtak már társadalmunk ezen páriáiról: a törvénytelen gyermekekről.

A politikus politikai, a jogtudós jogi, a szépirodalmi írók társadalmi szempontból fejtegették a törvénytelen gyermekek helyzetét a politikai, a jogi és társadalmi életben.

Mindannyian belátták ezen szerencsétlencék igaztalan bűnbűnését. Mindannyian hangoztatták, hogy ezen absurd helyzeten javítani kell a törvényhozási, s mindannyian hevesen kelték ki a társadalom azon felfogása ellen, melyvel megbűnhödteti az ártatlant s kizárja köréből mindazokat, kiknek szülői elég botorak voltak megvédeni.

Es mit tapasztalhatunk és tapasztalunk ezen jogos- és méltányos felszólalásokkal szemben?

Megtörhetetlen közönyösséggel, indokolatlan „nembanom“-ságot mindenütt, minden téren, mindenki részéről.

Dolezchall Alfréd kiváló jogtudósunk „A házasságon kívül született gyermekek jogi állásáról“ 1891. évben írott művében megkapón írja le azon jog nélkülséget, melyet törvényhozási a törvénytelen gyermekekre szülőik vétke miatt bűnhődésül szabott ki.

Es ennek dacára is láthattuk, hogy midőn egyház politikai törvényünk még csak tervezet volt, legkevésbé sem igyekeztek a házasságon kívül született gyermekeknek sorsán bár formailag is enyhíteni.

Az 1894. évi XXXIII. t. cz. 41., 43. §-ai, valamint ennek végrehajtása tárgyában kiadott 60.000. 1895. sz. belügyminiszteri rendelet 62., 63. §-ai, nemkülönben az igazságügyi miniszter 27.243—1895. sz. alatt kiadott utasításának 77. §-a eléggé bizonyítják azt, hogy mily súlyosan kell bűnhődniök azoknak is, kiknek szülei megvédték ugyan, de

ezen botlásukat utólagosan köölt házasságokkal helyre hozták.

A törvényhozás maga nyújt alkalmat a társadalomnak arra, hogy megbélyegezze azt, ki legkevésbé sem oka vétke születésének.

A hivatkozott törvény és rendeleteknek a tekintetben indokolatlan logikussága semmi esetre sem alkalmas arra, hogy ama szerencsétlencék sorsán társadalmi szempontból enyhítsünk.

Hisz csak a közelmúltban oltathattuk azt a megrázó esetet, hogy egy középiskolai tanuló, mert anyakönyvi kivonatában házasságon kívül történt születése daczára, hogy később törvényesített — kitüntető volt, öngyilkosságot követett el.

S talán az sem ismeretlen előttünk, hogy nem egy ily szerencsétlencét a társadalom kirekeszt, kizár köréből, mert születésén oly kitörölhetetlen foltot lát, melyet sem a kiválóság, sem a tehetség nem enyészíthet el onnan el.

Es e téves felfogás terjesztésében éppen tételek törvényeink járnak elő, midőn a társadalom a páriái jog nélküli semmi és senki a teszi, csak azért, mert szülei elég megdöglőtlenség voltak megelőzni a §-ok azon intézkedéseit, melyek a „törvényes“ létnek jogot adó elmaradhatatlan fasiszt írják körül.

(Folyt. köv.)

IRODALOM.

A közönséghez.

Szeptember hónapban új előfizetést nyitunk a Magyar Hirlapra. Szókimondó, szabadelvű, minden ártól és befolyástól független orgánuma a közvéleménynek a Magyar Hirlap. Vezérezik it a legkiválóbb publicisták írják, társaságát hírneves és népszerű írók látják el, értesülései gyorsak, kimerítők és megbízhatók.

A Magyar hirlap megszerezte Zola új regényének „Az igazság“-nak közlési jogát. Közlését szeptember 12-én kezdte meg. Ezer korona tiszteletdíjat tűntünk ki pályázatként előfizetőink részére, a következő feltételek mellett.

A bíráló bizottság — szeptember hónap tizenharmadikán dönt és döntését szeptember hónap tizenkilencedikén adjuk hírül. A régi Pest titka című szennyezés cikksorozatát kezdtünk meg. Karácsonyi ajándék a Magyar Hirlap minden előfizetője annyi kötet regényt kap teljesen ingyen ahány hónapig egyfolytában az előfizetők sorában volt. A szeptember hónappal belépő új előfizetők

tehát karácsonykor négy kötet regényt kapnak teljesen ingyen. Aszonyok rovattja ezimel, minden vasárnap, a Magyar Hirlap, női olvasói részére, nagyérdő közleményt hoz. A legkitűnőbb képes gyermeklapot negyedévenként 1 koronáért kapják meg előfizetőink. — Előfizetési ár: Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Negyedévre 7 korona. Félévre 14 korona.

Magyar Hirlap.
V., Hővéd-utca 10.

NAPI HIREK.

— Kossuth-Ünnepély. Kézdivásárhely város közönsége, a melynek Kossuth Lajos díszpolgára volt, a születési év 100 ik fordulója alkalmából fényes ünnepségeket rendez. Az ünnepségeket következőben ismertethetjük: 1. Előző nap, esütőtől (18 óra) este a város kivillágítása: tűzoltó- és népzenekar tizenét tartanak, lámpások körmenet a főbb utcákon és főtéren; körmenet megállapodás a- kor alkalmi beszéd a néph. 19-én pénteken: d. e. 8 órakor a városi testület, kaszinók, társaskörök, ipartársulatok rövid díszgyűlései saját helyiségeikben, melyekben a Kossuth érdemeit, és emlékeit jegyzőkönyvben megörökítik; iskolák ünnepélyei; 9 órakor isteni tisztelet a r. kath. templomban; 10 órakor isteni tisztelet az ev. ref. templomban, a következő rendben: 1. Gyülekezet éneke. 2. Dicsőít Tégéd... Hármad. dal. 3. Ima Szabó Jenő- től. 4. Kossuth-himnusz. Hármad. 5. Utó ima. 6. Himnusz. Énekl. a gyülekezet; 11 órakor zenés körmenet a főtéren, a tanácsház előtti megállapodással; 11 órakor a városházán a képviselőtestület díszgyűlése; egyetlen tárgya: Dr. Török Andor polgármester előtárja a nap jelentőségét és határozatképen a képviselő a Kossuth érdemeit jegyzőkönyvbe iktatja; a határozatot az ablakból a néppel a polgármester tudatja; fel 1 órakor közönség (esetleg a 48-as honvédek megvendégelésével kapcsolatban); délután 4 órakor műsoros ünnepély az Unió kerti színpadon. Az ünnepély minden részénél úgy a tanács és képviselőtestület, mint az ipartársulatok zászló alatt testületileg jelennek meg.

— Kinevezés. Dr. Bartók György, erdélyi ref. püspök a kézdívásárhelyi ev. ref. egyházközönséghez segédlelkésznek pávai Bartha János papjelöltet nevezte ki. Az új segédlelkész állását október 1-én fogja elfoglalni.

— Népgyűlés. A székely kongresszus némely határozatai — mint azt már lapunkban, már megírtuk — sokan sérelmesnek találván, azok ellenében orvoslás keresése céljából nagyszabású népgyűlés volt mult vasárnap d. u. 2 órakor Kézdivásárhely főtéren. Háromszékvármegye közdi- és orbai járásából, Csikmegye alesiki (kászoni) járásából mintegy 2000 egyszerű székely gazda a Kézdivásárhely város polgársága jelenlétében. Rápolthy Gábor birtokos mint elnök megnyitván a népgyűlést, Dr. Szacavay Gyula, Dr. Szentiványi Árpád ügyvédek majd Molnár Józsiás orsz. képviselő intéztek komoly, higgadt beszédeket az egybegyűltekhöz. Dr. Szacavay Gyula az erdőtörvény néhány sérelmes és káros szakaszának, módosítása, Dr. Szentiványi a tagosítás, Molnár Józsiás az arányosítás ügyében terjesztettek elő határozati javaslatokat. A népgyűlés a javaslatokat egyhangú helyesléssel fogadta s kimondotta: 1. az erdőtörvény módosításának sürgős szükségességét; 2. hogy a tagosítás a Székelyföldön csak a birtokosság abszolút többségének kérésére rendeltessék el; 3. az arányosítás a Székelyföldön szüntettessék be, a hol már keresztl vitetett, ott a régi állapot álltassák vissza. Ezek teljesítése érdekelt en felírnak a kormányhoz, az országgyűléshez, kormánybiztos- hoz s megkeresik az országgyűlés összes képviselőit s a székely községeket és törvényhatóságokat. A népgyűlés lefolyása minden pártszínezet nélkülözött és teljesen komoly, sőt mondhatni méltóság- teljes volt.

— Eljegyzés. Bodor Kálmán áll. isk. tanító eljegyezte f. hó 14-én Lemhényben Bertalan Mariskát, Bertalan Antal földbirtokos kedves, szép leányát.

— Veszett eb garázdálkodott Felecsernátonban a napokban; 12 egyént, több sertést, borjút és kutyát mart össze iszonyuan. A megmart embereket f. hó 17-én szállították el Budapestre a Pasteurintozetbe beoltás végett. A veszedelmes kopó kutyát ottani Kovács Sándor tulajdona.

csökkentnek találták. A fertőző betegségek más csoportjában pedig minő a takonykór, a difteria, vairola és a skarlátina, hol a vörös vérsjetelek száma rendszeren maradt, a lép súlyát sem találták megnövekedettnek. E tények tehát mind jól összeegyeztethető egymással, a lép vörös vérsjetelet oldó, erythrolitikus szerepéről tanuskodnak. Ámbár nem tudjuk, hogy egyedül a lépnek van-e ilyen szerepe a szervezet háztartásában, de elég bizonyíték arra, hogy a szervezet elhasznált anyagait az uton is eltávolítani igyekezik. Az oly állapotok véreben, melyeknek a lépét kiirtották, a vörös vérsjetelek törmelékek szokatlan rendellenes felhalmozódását észlelték.

*

A gyermekek iszákosságáról.

A gyermekek iszákosságáról értekezett a bécsi szépgyógyászati kongresszuson Kassovitz tanár és tapasztalatait a következőkben foglalta össze: 1. Súlyos elváltozásokat, delirium tremest, alkoholos mániát, epilepsziát, májdaganatot és vízkórt észlelt ő is és mások is dült szeszélvezés után gyermekeknél. 2. E megbetegedéseket nemcsak a pálinka vagy más ital igen nagy adagja idézte elő, hanem már sör vagy bor kis adagja, vagy konyak olyeszkély adagban, melyet sokan nemcsak megengednek, de határozottan előnyösnek is tartanak. 3. E tapasztalatok azt tanúsítják, hogy a gyermek szervezete felette érzékeny a szeszszel szemben. 4. Sokszor gyógyhatást várnak a gyermekeknél a szesz ital- tól. 5. Tudományos kutatás felderítette, hogy az elfogás, mintha az alkoholnak tápláló értéke volna,

teljesen hamis; a felhője szűtesést nem csökkenti, hanem fokozza. 6. E tapasztalatnak megfelelő az a tény, hogy gyermekeknél a szesz élvezése a kifejlődést megakasztja. 7. Az alkoholt az a hirt, hogy az emésztést elősegíti, szintén hamis és onnan ered, hogy az alkohol kábító hatásával a kollektív érzéseket eltompítja. 8. Gyermekek étvágytalanságánál sokszor szesz italok állandó élvezése bizonyult az egyedül káros behatásnak, melynek megszüntével a rendszeres étvágy visszatért. 9. Az alkohol a láz ellen sem ér semmit, mert még igen nagy és veszélyes adagokkal is csak kevéssé lehet a lázat csökkenteni. 10. Kísérletek bizonyítják, hogy az alkoholnak sokat dicsért serkentő hatása vagy egyáltalán nem jelentkezik, vagy hamar elmúlik, de minden esetben az idegrendszernek hűdés- szerű bémulása áll be. Gyermekek lázas betegségeinél a szívet alkohollal erősíteni minden tudományos alap nélkül való dolog. 11. Alkoholnak, mind belső bakteriumölő szerek való adagolása értelmetlen dolog, mert az állatokkal való kísérlet azt mutatja, hogy az alkohol a fogékonyt nem csökkenti, hanem fokozza. 12. Az alkohol a szellemi képességeket sem fokozza; itt is a rövid izgalmi állapotot a szellemi képességeknek napokig tartó eszkeskedése követi. 13. Iskolás gyermekeket végzett kísérletek is az alkohol ilyen káros hatását mutatták ki. 14. Mivel ezekből kitűnik, hogy a kis mennyiségben adott szesznek is káros hatása van a gyermek szervezetre, azért sem beteg, sem egészséges gyermeknek szesz ital egyáltalán ne adjunk.

— **Nőegyleti közgyűlés.** A kézdívasárhelyi Jótékony Nőegylet f. évi rendes közgyűlését 1902. évi október hó 5-én (vasárnap) d. u. 2 órakor a városbába nagytermében fogja megtartani, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárosi jelentés. 4. A polgári leányiskola 1901—902 tanévi számadásának előterjesztése. 5. A számvizsgáló bizottság jelentése mindkét számadásra vonatkozólag. 6. A polg. leányiskola 1902—903. tanévi új költségvetésének bemutatása. 7. Polgári leányiskolai felügy. bizottsági ügyek. 8. Indítványok. Ugyanezen alkalommal a polgári leányiskola felügyelő bizottsága is gyűlést tart. E gyűlésekre úgy a tagok mint az érdeklődők usztelellet meghívotnak. Kézdívasárhelyen, 1902. szept. hó 17-én Özv. Cseréy Jánosné nőegyleti elnök. Balázs Márton nőegyleti titkár.

Vidék.

— Zászlószenteletési ünnepély —

Radnóth, 1902. szept. 10.

Nemzetiségek közé beékelte magyarságunk kisváros, de lelkes őrszemének: Radnóthnak meghatározó szép ünnepélye volt múlt vasárnap délután. Szorgalmas, törekvő iparosunk felfogva ez oláhok lakta vidéken a tömörülésben rejlő nagy erőt: „Iparos Szórakoztató és Segélyező Egyesület” ezimen 1899. nyarán egyesületté alakultak s lelkes együttérzésük, kitartó munkásságuk eredményeképpen ma mintegy 1500 K. vagyonnal rendelkezve terjesztik nemcsak egymás között, de az egész vidéken a mivelődés áldásait kellemes időtöltéseik közben szerzett vagyonuk jövedelméből s önkéntes megadódzatásukból segélyezvén egymást előforduló csapások esetén.

Ez az ifju, és száma alig 50 et tevő tagból álló egyesület, megszerezvén magának az összetartás, egyetértés szép jelvényét: egy gyönyörű zászlót, ezt a jegyzett napon d. u. avatta fel az egész Radnóth és vidékének élénk érdeklődése között.

Az ünnepély a róm. katolikusok szép templomában vette kezdetét. László János helybeli derék plebános a r. k. egyház szertartásai szerinti megsejtenélvén, megáldván a zászlót, oly gyönyörű eszmedus beszédet intézett az ünneplő közönséghez, hogy annak hatása alatt szem alig maradt szárazon.

A meghatározó alkalmi beszéd után a zászlóanya Lukács Gézané urhölgy gyönyörű szallagot kötött a zászlóra e szavak kíséretében: „E csokorral lelkem azon égő vágyát ohajtom a zászlóhoz fűzni, hogy az mindenütt a tisztas magyar ipar felvirágzását hirdesse!” Utána a szebbnél szebb és kedvesnél kedvesebb 24 koszos leány nevében a bájos Gergely Annuska koszosozta meg a lobogót, a következő igen ügyesen elmondott szavak kíséretében: „A legszebb tavasz legkedvesebb virágaiból, ártatlan gyermeki szívünk zsenge érzelmeiből együtte-

sen fűzött ezen csokrot tűzzük a zászlóra imádságos ajakkal, hogy azok, kik alatta egyesülnek: mindig édes magyar hazánk boldogságát munkálják!” s ezzel a templomból a főtéren felállított, s esinosan feldíszített sátorhoz vonult a diszes, mintegy 1000—1200 főre tehető diszes közönség.

Itt az egyesület daloskőre nyitotta meg az ünnepélyt. „Szent ima száll fel” kezdetű vallásos énekkel s utána előbb Mooré Domokos ev. ref. pap majd Gvidó Béla unitárius esperes (Dicsőségmentártonból) mondottak tartalmú, édes felavató beszédet elragadva, felkészítve vele az ünnepies hangulatban levő közönséget. Végül Márton Miksa dicsőségmentártoni izr. kerületi főrabbi mondott esinos és hatásos felavató beszédet. Erre a daloskőr énekelték el. „Isten ki fent uralkodik!” kezdetű dalt s ezzel a felavatási aktus befejeződött s kezdetét vette a zászlószegnek bevérese.

Mintegy 150 szegyet vertek be a zászlóba, szép és találó jelképek elmondása közben, mely után a dalkör a „Himnusz”-t elénekelték, a zászló anyja átvette a zászlót s Szabó Ferencnek az egyesület lelkes, egyszerű elnökének a következő beszéd kíséretében adta át:

„Tisztelt Elnök ur! E zászlóra a polgári kötelesegeknek egy hosszú sorozatát láttam ráírva, a melyeknek hív teljesítésétől remélhetjük a magyar ipar és édes hazánk felvirágzását. Önök, tisztelt elnök ur, azokhoz még egy nemes magán célt is fűztek, midőn a mindennapi élet bajaiban és szükségseiben is akarják egymást segíteni, de nem csak az élet szomorú órái, hanem örömeit is megosztják — hiszen egyetűk cizme „szórakoztató és segélyező egyesület.”

Kísérje ezen törekvésökben az isten áldása, lebegje körül e zászlót rendületlen hazafias szellem és én akkor biztos kezekben teszem azt le, midőn ünnepiesen elnök urnak átadom.”

Szabó Ferenc elnök átvéve a zászlót következő esinos beszédében köszöntö meg azt: „Nagyságos Asszonyom! Mindnyájunknak, kik e zászló alatt egyesültünk, legfőbb vágyunk, erős elhatározásunk: polgári kötelesegeinket hitem odaadásul teljesíteni.

Az arra való törekvés magában hordja a jutalmat amaz édes, felemelő, megnyugtató öntudatban, hogy minden percünket az édes magyar haza javára hasznosítjuk.

Érezzük azt, hogy a legerősebb akarat is magára hagyatva ellankadhat — ezért egyesültünk, hogy az elesüggédőt szórakoztatva megvigasztaljuk és azután segítségére legyünk.

Célunk nemes, megsegíti Isten törekvésünket kísérni fogja vallásunk áldása, mert annak védelme alatt bontják ki zászlónkat — hadd lengjen Istenért, királyért, hazáért és a tisztas iparért!

Arra fogunk törekedni, hogy mily tisztán vesszük át Nagyságod kezéből, oly szeplőtelenül lengjen mindig! Ezen ígéretünk legyen némi zálog azon halálnak és köszönetnek, melylyel adozunk nagyságodnak, miért zászlónkat felemelni — kibon-

tani kegyeskedett. Majd a zászlótartóhoz fordult az elnök s átadta neki a zászlót e szavakkal: „Átadom neked e jelvényünket a költő szavaival: „Tegy érte mindent, ha kell, áldozd fel életedet, de e zászlót kezedkára könyelműn ki ne tedd!”

Végül a közönséghez fordulva elnök, köszönetet nyilvánított a nemes érdeklődésért, s az egyesület a közönséggel együtt szép rendben felvonult az elnök lakására s ott elhelyezte a felszentelt zászlót s azzal szétosztott, hogy este 8 órakor ismét egybegyűljön az egyesület javára rendezett estélyre. Olyan nagy és előkelő közönség vett részt az estélyen, melyhez hasonló Radnóthon nem volt. A csekély 1 K. 20 filléres belépési díjakból 354 K. 20 fillér folyt be. A műsor egyes pontjai kivétel nélkül fényes sikert arattak, a derék szereplőket egytől egyig lelkes éljenzésekkel, tapsviharral jutalmazta a lelkes hallgatóság. Műsor után kezdetét vette a tánc, mely ma reggel 8 óráig tartott rendkívül kedélyes hangulatban. Ennyit a szép ünnepélyről. Tudósításunknak azonban nem lehet mellőzött befejezése, mint az, ha az összes lelkész urnaknak, kik lelkesítő, felemelő beszédükkel a zászlóanyának, ki nemes áldozatkészségével, továbbá az estélyen szereplőknek, valamint a bájos koszos leányoknak, kik kedves közreműködésükkel az ünnepély fényét emelni kegyeskedtek, az egyesület nevében e helyen nyilvános köszönetet mondunk, azon óhajunk kifejezésével, hogy az egyesület soká éljen, fejlődjék és virágozzék az ottani magyarság javára és boldogítására!

V.

Háromszékvármegye legtöbb adófizető bizottsági tagjainak névsora az 1903-ik évr.

Gróf Mikes Ármán nagybirtokos Zabola, 7344 K. 97 f. Gróf Nemes János nagybirtokos Hidvég, 6219 K. 95 f. Nagy Ferenc szeszgyáros Kézdívasárhely, 4217 K. 76 f. Zathureczky Gyula nagybirtokos Baróth, 3015 K. 16 f. Dr. Bodor Tivadar ügyvéd Sepsiszentgyörgy, 2860 K. 44 f. ügyvédi oklevél. Dr. Sinkovits Ottó nagybirtokos Szentkatolna 2827 K. 10 f. tudori oklevél. Dr. Török Sándor szeszgyáros Kézdívasárhely, 2749 K. 76 f. iparkam. tag. Dr. Tóth István szeszgyáros Kézdívasárhely, 2719 K. 34 f. Beldi Tivadar nagybirtokos Bodola 2633 K. 79 f. 10. Dr. Damokos Ödön nagybirtokos Alsócsersáton, 2428 K. 10 f. tudori oklevél. Gróf Beldi Ákos főispán Kolozsvár, 2071 K. 16 f. Dr. Künnle Tivadar ügyvéd Sepsiszentgyörgy, 2042 K. 32 f. ügyvédi oklevél. Benkő István szeszgyáros Kézdívasárhely 1917 K. 39 f. Baró Szentkereszty Béla nagybirtokos Árkos, 1895 K. 82.

(Folyt. köv.)

H I R D E T É S E K.

4896/902. tlkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdívasárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírrá teszi, hogy Török Sándor építész és neje szül. Vargyasi Róza kézdívasárhelyi lakosoknak végrehajtási árverés joghatályával bíró önkéntes árverési ügyében Dávid Gyula utóajánlati kérése következtében az újabb árverést a kézdívasárhelyi kir. törvényszék területén levő Ikafalva község határában fekvő a Török Sándor és neje szül. Vargyasi Róza tulajdonát képező, ikafalvi 752 sz. tjkvben A + 1446. hrsz. ingatlanra 66 K. 1166/2. hrsz. ingatlanra 42 K. 90 f., az 1177. hrsz. ingatlanra 22 K., a 35/1. hrsz. ingatlanra a C. 7. sorsz. a. Dénes Balázs javára bekebelezett holtiglati haszonélvezeti jog sérelme nélkül 220 K. az 1166/1. hrsz. in-

gatlanra a C. 8. 9. sorsz. alatt id. Gál Mózes és neje Fűss Anna javára bekebelezett holtiglati haszonélvezeti jog sérelme nélkül 66 K. 10 f., a 282., 283., 284., 285. hrsz. ingatlanra 489 K. 50 f., az 581. hrsz. ingatlanra 27 K. 50 f., az 1049. hrsz. ingatlanra 59 K. 20 f., a 1106. hrsz. ingatlanra 110 K. 50 f., az 1257/1., 1257/2. hrsz. ingatlanra 495 K., az 1303. hrsz. ingatlanra 110 K., az 1528. hrsz. ingatlanra 176 K. 50 f., az 1737. hrsz. ingatlanra 77 K., az 1868. hrsz. ingatlanra 55 K., a 2587. hrsz. ingatlanra 88 K., a 2653. hrsz. ingatlanra 110 K., a 2985/1. hrsz. ingatlanra 161 K. 70 f., a 2705. hrsz. ingatlanra 38 K. 50 f., a 843. hrsz. ingatlanra 77 K., a 610 sz. tjkvben A + 1202. hrsz. ingatlanra 154 K. a 895/1. hrsz. ingatlanra 660 K., a 733., 734., 735. hrsz. ingatlanra 82 K. 50 f., a 73 sz. tjkvben A + 1176,

1179. hrsz. ingatlanra 220 K., a 2565. hrsz. ingatlanra 1106 K. 60 f., a 681. sz. tjkvben A + 2611/1. hrsz. ingatlanra 71 K. 50 f., az 1553. hrsz. ingatlanra 148 K. 50 f., az 1600. hrsz. ingatlanra 60 K. 50 f., a 2235. hrsz. ingatlanra 110 K., az 1178. hrsz. ingatlanra 39 K. 60 f., a 961. sz. tjkvben A + 1003. hrsz. ingatlanra 144 K. 10 f. és az 1257/1. hrsz. ingatlanra 223 K. 30 f. utóajánlati becsértékben az 1881. évi LX. t. cz. 187. § a alapján elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi szeptember hó 30-ik napjának délelőtti 9 órakor Ikafalva község házában megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak azzal a megszorítással, hogy az ingatlanok az utóajánlati becsértéken alul el nem adhatók.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok után a 749a/1901.

tlkvi árverési hirdetményben megállapított becsárának 10 %-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Utóajánlattevő Dávid Gyula bánatpénz letétele nélkül árverezhet.

A királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kézdívasárhelyt, 1902. évi július hó 26-ik napján.

Kovács,
kir. tvsz. bír.

2336—1902. tksz.

Hirdetmény.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság ezennel közli, hogy tagosítás folytán a Háromszékmegyében fekvő Imecs-falva község telekkönyvei az 1869. évi 2579. sz. szabályrendelettel képest átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII., és az 1891. XVI. t. c. zikkok a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1902. évi XXIX. törvényekkel szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottatik.

E czélból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1902. évi december 1-én napjával fog kezdődni.

Ennélfogva felhívatauk:

1. az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen vetelni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhetők kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetnek;

2. mindazok, a kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldött előtt a kitűzött határonap kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t. c. z. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t. c. z. 5, 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezzék, iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt azóval ismerje el, és tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthet; és

4. azok, kinek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyanígy az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezék, illetve, hogy törlesztési engedélyt nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kovácsna, 1902. évi augusztus hó 9-én.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Száva,
kir. aljárásbíró.

(167. 3—8.)

Sz. 653—902. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. z. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1902.

évi V. 377. sz. végzése következtében Dr. Balogh Vendel ügyvéd által képviselt Lakos Nándor budapesti lakos javára márkosfalvi Forró Albert ellen 548 K. 13 f. hátrálék követelés s jár. erejéig 1901. évi szept. 28-án fogantatott kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 612 K. becsült következő ingóságok, u. m.: sertések, árpa kaszálás, 100. kal. zaból álló ingók nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1902. évi V. 379. számú végzése folytán hátrálék követelés, ennek megitelt napjától járó kamatai, és eddig összesen bíróság már megállapított költség erejéig Márkosfalva a község házában levő eszközökre 1902. évi szeptember hó 6-ik napjának délutáni 2 órája kitűzetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. z. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt K. Vásárhely, 1902. évi aug. hó 31. napján.

(173. 1—1)

Kakutsi Ádám,

kir. bírósági végrehajtó

Háromszékvármegye alispánjától.

Sz. 20818—902.

Hirdetmény.

Háromszékvármegye igazoló választmánya az 1903. évre megállapított legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzékét kihirdetés végett megküldötte.

Az 1886. évi XXI. t. c. z. 28. §-a értelmében közzé teszem, hogy a névjegyzék a mai napon a vármegye házában közzelelre kifüggesztett és az ellen a kifüggesztéstől számított 15 nap alatt az állandó bírói választmányhoz felebbezés adható be, mely Ujjvárosy József kir. tanácsos igazoló választmányi elnök urnál terjesztendő elő.

Sepsiszentgyörgyön, 1902. szept. hó 14-én.

Szentiványi Miklós,

(177. 1—1.)

alispán.

Sz. 1354—902.

Hirdetmény.

Alulírt községi előjárás a községi képviselő testület 1902. évi augusztus hó 30-án tartott gyűlésének 38. jegyzőkönyvi pont alatti határozata alapján ezennel közzé teszi, miszerint Márkosfalva községének 2552 hold 1350 neszől kiterjedésű határ területén a vadászati jogot 1902. évi szeptember hó 27-én d. e. 9 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen 6 évre azaz 1908. évi július 31. terjedő időre bérbe adja. Kikiáltási ár 8 korona.

Az árverési feltételek a körjegyző irodán megtekinthetők a hivatalos órák alatt.

Márkosfalva, 1902. évi szeptember hó 14-én.

Vercs Péter, Vityács Sándor,
körjegyző. (176. 1—1) körbír.

Ny. ifj. Jancsó M.-nél Kézdi-Vásárhelyt.

1690. évsz. 1902.

Árlejtési hirdetmény.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék hivatali helyiségeinek fűtésére az 1903. ik évben szükséges 218 köbméter, a kézdivásárhelyi kir. ügyészség és fogház részére 113.4 köbméter, a kézdivásárhelyi kir. járásbíró részére 57 köbméter, a kovásznai kir. járásbíró részére 89.50 és az ottani fogház részére 26.40 köbméter, a sepsiszentgyörgyi kir. járásbíró részére 126.10 és az ottani fogház részére 50.47 köbméter, továbbá a nagyajtai kir. járásbíró részére 43 és az ottani fogház részére 26.92 köbméter tüzfűtő szállítása iránt ezen kir. törvényszék elnöki irodájában a folyó évi szeptember hó 25-ik napján d. e. 9 órákor nyilvános árlejtés tartatik.

Miről vállalkozók azon figyelemzetéssel értesítetnek, hogy:

a) a törvényszék, kézdivásárhelyi kir. járásbíró és kir. ügyészség hivatali helyiségei, valamint a kir. ügyészség mellett levő fogház részére szükséges tüzfűtő együttes szállítása iránt külön,

b) a kovásznai, sepsiszentgyörgyi és nagyajtai kir. járásbírók hivatali és fogház helyiségei részére szükséges mennyiség szállítása iránt járásbírókonként külön-külön is tehető ajánlat.

Kötelesek vállalkozni szándékozók azon esetben, ha a fennebb a), b) pontokban felsorolt összes helyiségek részére szükséges tüzfűtő mennyiség szállítására óhajtanak vállalkozni 267 korona bántpénzt, ellenben csak az a) pont alatti helyiségekre vonatkozólag tett ajánlat esetében 140 K., a kovásznai kir. járásbíró és fogház részére tett ajánlat esetében 41 K., a sepsiszentgyörgyi járásbíró és fogházra vonatkozó ajánlatnál 62 K. s végül a nagyajtai járásbíró és fogház részére tett ajánlat esetében 24 K. bántpénzt az árlejtés megkezdése előtt készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban letenni.

Kellő bántpénzzel ellátott és szabályszerűen belyegzett zárt írásbeli ajánlatok, melyekben az ajánlati ár betűkkel is kiírandó, s melyeknek borítéka „Ajánlat tüzfűtő szállítása iránt” fol rattal jelzendő, az árlejtés megkezdése előtt szintén elfogadhatnának.

A részletes feltételek ezen kir. törvényszék elnöki irodájában, valamint az itteni kir. ügyészség, a helybeli, kovásznai, sepsiszentgyörgyi és nagyajtai kir. járásbíróknál megtekinthetők.

Kézdivásárhely, 1902. szeptember hó 6-án.

Solliom Miklós,
kir. társzék elnök.

(168. 3—3)

Páncotai Herczeg Sulkovszky esemege szálló kapható Aradon, Simonyi utca 9. szám, Erdőgondnokság” ezim alatt.

Öt kilós kosár bérmentve 2 korona 50 fillér.
169. 2—2)

Hirdetmény.

A kézdivásárhelyi kisegítő takarékpénztár részvény-társaság tudatja miszerint úgy az eddig elhelyezett, valamint az új betétek után 1902. november hó 1-től 4% kamatot fizet és a kamatot az intézet hordozza.

Elfogad betéteket kamatozás végett: betéti könyvre, pénztári utalványra és folyó számlára.

Előlegez állami és érték papirokra.

Leszámitol váltókat kedvező kamatláb mellett.

(170. 2—3.)

Az igazgatóság.

Hirdetés.

Kézdivásárhely főterének nyugoti oldalán fekvő **vas- és fűszer üzlet** készletét tömegesen, jutányos árban óhajtom eladni; valamint az üzlethelyiséget több évre bérbe kiadni. Értekezni lehet velem bármikor.

Id. Jancsó Mózes,
kereskedő.

(172. 1—3.)

2955—902. sz.

Bitá község Szatócs üzlet helyiséggel ellátott koresmaháza 1903. január 1-től, 6 egymásutáni következő évre, Bitá község házában

folyó hó 25-én, d. e. 10 órákor

nyílt árverésen bérbe adatik. Árverési feltételek a községi bírónál megtekinthetők.

Keresztes Ede,
körjegyző.

(17. 1—1)